

**Raadsvergadering
04-10-2022**

Documentnummer: D/22/074365
Zaaknummer: Z/22/023827

Voorstel tot Regiovisie Jeugd en Gezin MLO 2023-2028

Van:	<i>College (portefeuillehouder Wilms)</i>
Voorstel:	Voorgesteld wordt om: 1. De Regiovisie Jeugd en Gezin Midden-Limburg Oost 2023-2028 en de hierin opgenomen koers en richtinggevende principes vast te stellen. 2. Kennis te nemen van het advies van de Adviesraad Sociaal Domein en de reactie van het college hierop.
Bijlagen:	<u>Bijgevoegd:</u> 1. Raadsbesluit 2. Regiovisie Jeugd en Gezin MLO 2023-2028 3. Bijlagen bij Regiovisie Jeugd en Gezin MLO 2023-2028 4. Advies van de adviesraad Sociaal Domein gemeente Maasgouw 5. Bijlage bij het advies 6. Reactie college op advies van de adviesraad Sociaal Domein Ter inzage: geen

*Namens het college van burgemeester en wethouders,
De secretaris,*



Toelichting

Voorstel tot Regiovisie Jeugd en Gezin MLO 2023-2028

Inleiding:

Wij leggen u bijgaande Regiovisie Jeugd en Gezin voor, met hierin de gewenste doorontwikkeling van de jeugdhulp in onze regio. Deze visie is gebaseerd op de inbreng van jeugdigen, ouders en professionals tijdens regionale bijeenkomsten. Het stelsel van de jeugdhulp gaat een nieuwe fase in. Er is sprake van een landelijke hervorming gericht op beter betaalbare en meer passende zorg voor jeugd en gezin. Deze hervorming moet leiden tot een sterkere organisatie van jeugdfuncties en een forse afname van de administratieve lastendruk voor gemeenten en zorgaanbieders. Het kabinet wil voor de zeer gespecialiseerde jeugdhulp dat gemeenten op een hoger schaalniveau een gemeenschappelijke regeling aangaan. Ook beoogt het rijk een eigen bijdrage te introduceren en de reikwijdte van wat onder jeugdhulp valt te beperken. Tegelijk blijven gemeenten autonoom en is de insteek dat zij de basishulp en de basisvoorzieningen verder moeten versterken.

Vooruitlopend op nieuwe wetgeving rondom de vorming van nieuwe jeugdregio's, heeft de VNG een *Norm voor het opdrachtgeverschap* vastgesteld, met de afspraak dat in alle regio's de gemeenteraden een regiovisie vaststellen. Voor onze regio Midden-Limburg-Oost (MLO) leggen wij een visie voor met daarin de beoogde richting van het regionale jeugdstelsel. De kern van de regiovisie is dat we de jeugdhulp meer nabij en beter passend willen organiseren. Gericht op de situatie en de behoeften van de jeugdigen, het gezin en de omgeving. Door hulp meer nabij te organiseren is er minder inzet van gespecialiseerde hulp nodig en houden we het stelsel beheersbaar. Tegelijk is een versteviging van de regionale samenwerking noodzakelijk. Dit vraagt om een doorontwikkeling op zowel lokale als regionale schaal. Met een goede verbinding tussen beiden. De nieuwe benadering is urgent: veel hulp werkt niet en de kosten blijven stijgen (*dit blijkt uit landelijk onderzoek*). Dat is een moeilijke opgave. Want het beroep op jeugdhulp is hoog en het aantal kinderen met psychische klachten in onze regio neemt toe, zo laat de jeugdmonitor van de GGD zien (2022). Een nieuwe koers kan ertoe bijdragen dat jeugdigen sneller en beter worden geholpen.

Richtinggevende principes: wat willen we?

Een aantal principes vormen de basis voor de doorontwikkeling van ons jeugdstelsel, dat bestaat uit een lokale basis, regionale, bovenregionale en landelijke functies. De gewenste beweging is dat de lokale basishulp en basisvoorzieningen in omvang en impact aanzienlijk worden versterkt en dat de gespecialiseerde hulp beperkt blijft tot wat nodig is. Tegelijk wordt deze (zeer) gespecialiseerde vorm van hulp minder vrijblijvend en meer effectief georganiseerd in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

De richtinggevende principes:

- De situatie van de jeugdige en diens gezin en leefwereld vormen het vertrekpunt.
- We doen wat nodig is en leveren maatwerk.
- We werken integraal volgens de principes van positieve gezondheid.
- Eigen regie over de situatie door de jeugdigen en diens gezin vormen de basis.
- Jeugdigen ervaren continuïteit in het opgroeien en een positieve overgang naar volwassenheid.
- Alle kinderen groeien zo thuis mogelijk op.
- Kosteneffectief: evenwicht tussen kosten en beschikbare budgetten. Een duurzaam toekomstbestendig stelsel met beperkte administratieve lasten.

Instrumenten voor een nieuwe koers: hoe geven we een nieuwe koers vorm?

We beschrijven in de regiovisie drie sturingsinstrumenten.

In de eerste plaats is dat de *gemeentelijke toegang*. De gemeentelijke toegang is op dit moment belegd bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. Alle gemeenten zijn in samenhang met de gemeentelijke toegang actief met het versterken van de basis en de laagdrempelige voorzieningen. Iedere gemeente op zijn eigen manier.

Het tweede instrument voor een nieuwe koers is de *verwerving van de gespecialiseerde jeugdhulp*. Die bestaat uit meerdere onderdelen op verschillende schaalniveaus¹. In de regiovisie geven wij aan dat de bovenregionale vormen op een vernieuwende manier worden ingevuld, bijvoorbeeld als het gaat om *behandeling met verblijf*. Dit onderdeel wordt op de schaal van Noord- en Midden-Limburg volgens het principe zo nabij mogelijk en zo thuis mogelijk, vormgegeven. We zien het beroep op jeugdhulp met verblijf afnemen. Verreweg het grootste aandeel van de jeugdhulp betreft de *ambulante jeugdhulp*. Deze vorm wordt op de schaal van MLO ingekocht.

¹ In de regiovisie treft u een uitgebreid overzicht.

Een toename van het aantal aanbieders heeft versnippering in de hand gewerkt, met een hoge administratieve lastendruk voor gemeenten en zorgaanbieders tot gevolg. Er is slechts beperkt sprake geweest van transformatie naar meer nabije hulp. Het is nodig om ook de ambulante hulp om te vormen volgens de richtinggevende principes: *meer nabij en lokaal verbonden*. En vanuit wat nodig is en niet zoals nu, productgericht. We verleggen bovendien het accent van controle en beheersing naar gezamenlijke verantwoordelijkheid met de zorgaanbieders. Dit moet leiden tot een nader uit te werken inkoopstrategie. Wij denken hierbij aan het terugbrengen van het aantal aanbieders, waarmee wij in dialoog een wervingsprocedure willen met meerjarige contractafspraken. Met de voorkeur voor een vormvrije regelarme procedure die ons veel ruimte biedt.

In samenhang met de werving is het derde instrument voor een nieuwe koers, *'de regionale governance'*. Dit betreft de aansturing en organisatievorm van de regionale samenwerking. Op dit moment is de samenwerking vastgelegd in een overeenkomst. We zien als te kleine regio dat er onvoldoende capaciteit is om grote vraagstukken te kunnen aanpakken. Bovendien geldt ook hier een hoge administratieve lastendruk. Het rijk heeft in haar hervormingsagenda jeugd het voornemen om de omvang van de jeugdregio's gelijk te stellen op het niveau van minimaal 60.000 jeugdigen. De schaalgrootte Noord- en Midden-Limburg is als best passend en zien wij als stip op de horizon waar we stapsgewijs naartoe werken:

1. Verkennende gesprekken om de samenwerking met andere regio's te versterken (Midden-Limburg-West en Noord-Limburg).
2. Verkennen en voorbereiden van de verwerving van de ambulante hulp 2024 samen met Midden-Limburg-West. Tegelijk verkennen we de mogelijkheid om dit als aparte module te doen in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Limburg-Noord (MGR).
3. De laatste stap is het hersmeden van een gemeenschappelijke regeling.

Over de definitieve keuze en de uitwerking in een GR volgt nadere aparte besluitvorming. Hetzelfde geldt voor de inkoopstrategie.

Beslispunten:

1. De Regiovisie Jeugd en Gezin Midden-Limburg-Oost 2023-2028 en de hierin opgenomen koers en richtinggevende principes vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het advies van de Adviesraad Sociaal Domein en de reactie van het college hierop.

Argumenten:

- 1.1 De gezamenlijke koers van de regiovisie draagt bij aan een meer nabije en betere hulp van onze inwoners.
- 1.2 Vaststellen van de regiovisie zorgt voor het voldoen aan de landelijke voorgenomen verplichtingen van het rijk tot verdere regionale samenwerking.
- 1.3 De regiovisie beoogt het verder afnemen van de administratieve lastendruk.
- 1.4 De regiovisie beoogt een effectieve regionale samenwerking op het juiste schaalniveau.

Kanttekeningen:

- 2.1. Deze visie is opgesteld is met de kennis van dit moment. Daarbij hebben wij waar mogelijk rekening gehouden met de landelijke ontwikkelingen zoals deze o.a. verwoord worden in de "Hervormingsagenda Jeugd" tussen Rijk en VNG (gemeenten). In de Visie wordt een schaalvergroting voorgesteld, die we "van onderop" en praktisch willen laten groeien. Aan de ene kant zoeken we naar een versterking van de relatie met Midden Limburg West, die ook al een praktische invulling krijgt in de gezamenlijke inkoop van het segment wonen en mogelijk het segment ambulant (= in voorbereiding) en aan de andere kant een samenwerking met Midden Limburg West en Limburg Noord voor het segment crisis en in voorbereiding het segment verblijf met behandeling en verblijf vervangende behandeling. Binnen de Hervormingsagenda wordt gesproken over een mogelijke "verplichte" schaal van samenwerking (robuust) en organisatievorm (Gemeenschappelijke Regeling). Leiden de uiteindelijke afspraken in het kader van de Hervormingsagenda tot andere (mogelijke verplichte) voorwaarden, dan zal de visie op dat onderdeel aangepast worden.
- 2.2. Er zijn nog nadere verkenningen in de regionale samenwerking nodig. Hierdoor komt de planning werving ambulante hulp onder druk te staan. We ondervangen dit zoveel mogelijk met een gerichte bestuursopdracht en projectplan werving ambulant.
- 2.3. De wijziging van de wet en de eisen van het rijk moeten nog definitief worden. Er is op dit moment sprake van concrete voornemens. Onduidelijk is of en in welke mate de jeugdhulp door het kabinet wordt begrensd. Dezelfde onduidelijkheid geldt voor het voornemen van een eigen bijdrage.

Samenhang met andere Beleidsdocumenten:

Dit voorstel past bij het coalitieprogramma en de programmabegroting en binnen het regionaal beleidskader Sociaal Domein MLO 2020.

Communicatie:

De regiovisie is besproken met de Overlegtafel Jeugd (aanbieders). Er is teruggekoppeld over de regiovisie naar de deelnemers in het participatietraject.

Tevens heeft op 12 juli een overleg plaatsgevonden met de Adviesraad Sociaal Domein van gemeente Maasgouw. Zij hebben bijgevoegd advies uitgebracht.

Financiën

Dit voorstel heeft geen directe financiële consequenties. De regiovisie is erop gericht om de kosten van de jeugdhulp meer in evenwicht te brengen met de beschikbare budgetten.

Planning en uitvoering:

Deze visie heeft betrekking op de periode 2023-2028.

Bijlagen:

1. Bijlage 1. Raadsbesluit
2. Bijlage 2. Regiovisie Jeugd en Gezin MLO 2023-2028
3. Bijlage 3. Bijlagen bij Regiovisie Jeugd en Gezin MLO 2023-2028
4. Bijlage 4. Advies van de Adviesraad Sociaal Domein gemeente Maasgouw
5. Bijlage 5. Bijlage bij het advies
5. Bijlage 6. Reactie van het college op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein